

Posudek disertační práce Mgr. Davida Tůmy

„Archeologie novověkých obor“

192 str. textu, literatura a prameny (193 – 218), resumé (219 – 223), přílohy (slovník základních pojmů, 37 obr.)

Práce D. Tůmy je svým zaměřením na specifickou komponentu novověké kulturní krajiny, kterou sleduje nejen jako úzce archeologické téma, ale zasazuje ji do širokého historického kontextu, ojedinělým badatelským počinem, který zasluhuje uznání.

Po úvodní části (kap. 1), kde autor nastínil cíl svého výzkumu (stanoven velmi obecně) a zvolené metody (uveden jen nedestruktivní archeologický výzkum a analýza přístupu oborních staveb), následuje vymezení předmětu studia (kap. 2). V kap. 3 podává D. Tůma přehled vývoje obornictví, který zahrnuje počátky loveckých parků v Asii budovaných již od starověku a následně sleduje způsob lovu zvěře a proměny obor ve Středomoří a zejména v Evropě. Největší pozornost je přirozeně věnována obornictví a oborám v českých zemích (kap. 4; v příloze je podán soupis obor v českých zemích s mapovým zobrazením lokalit). Překvapivě stručná je kap. 5 shrnující výsledky autorova terénního nedestruktivního výzkumu objektů spojeným s loveckými aktivitami v oborách. Mnohem větší pozornost je věnována analýze obor zaměřené na dominantní stavby (lovecké letohrádky, zámky apod.), která vychází především z literatury (kap. 6) a následuje shrnující kap. 7 (Dynamika vývoje novověkých obor a loveckých staveb). Obdobně jako v případě kap. 5 je také klasifikaci terénních reliktních v oborách a jejich okolí, tedy výlučně archeologickému tématu, určen jen omezený prostor (kap. 8). Výzkum jednoho aspektu lovecké stavby představuje analýza komunikační struktury zámku Diana u Rozvadova (kap. 9). Textovou část uzavírá stručný závěr (kap. 10). Užitečný je slovník základních pojmů a dobrou kvalitu má obrazová příloha, kde však pouze ve čtyřech případech najdeme terénní dokumentaci reliktních oborních zařízení (obr. 29 – 35).

Celkově práci hodnotím jako zdařilou a považuji ji za cenný příspěvek k archeologickému studiu opomíjených komponent novověké kulturní krajiny. Velkou předností je, že autor dokázal na základě rozsáhlého studia literatury postihnout historický kontext lovu v ohrazených prostorech, které se výrazně otiskly do kulturní krajiny. Postrádám však zdůvodnění přístupu a koncepce výzkumu, přesnější specifikaci cílů a metod. Chybí také rozsáhlejší empirický výzkum. D. Tůma vycházel z dosud ojedinělých publikovaných příkladů, které doplnil omezeným počtem vlastních terénních zjištění. Předložené výsledky, doplněné ovšem o hlubokou znalost novověkého obornictví, tak spíše otevírají cestu budoucímu soustavnému terénnímu výzkumu. Stejně tak popis jedné zámecké stavby doplněný analýzou přístupu naznačuje možnosti takto

orientovaného studia (zámek Diana). Práci by vhodněji doplnila skutečná případová studie zaměřená na komplexní výzkum vybrané obory, kde by autor mohl kombinovat interdisciplinární přístup (zejm. archeologický, stavebně historický výzkum a rozbor psaných pramenů).

Práci doporučuji k obhajobě a po úpravách k brzké publikaci.

V Plzni 17. 8. 2012

Doc. PhDr. Pavel Vařeka, Ph.D.